

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.



Heydər ƏLİYEV



AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

21 iyul 2018-ci il № 55 (2271)

Qiyməti 25 qəpik

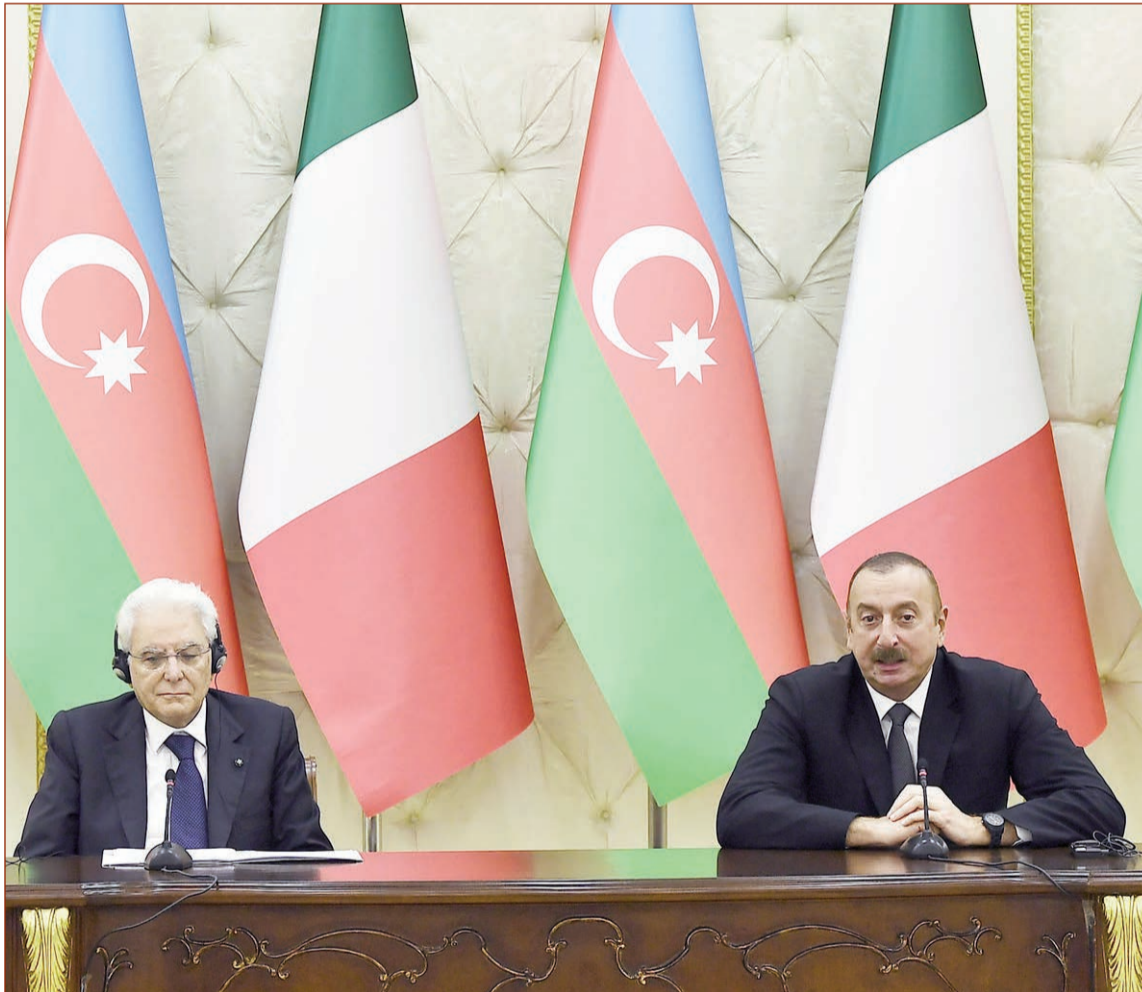
Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Əminik ki, İtaliya ATƏT-in sədri kimi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində fəal rol oynayacaq

Bu fikri Prezident İlham Əliyev italyalı həmkarı Sercio Mattarella ilə görüşlərdən sonra mətbuata bəyanatında söyləyib.

"Mən cənab Prezidenti münaqişə ilə bağlı məlumatlandırdım, danışıqların hazırkı vəziyyəti ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyini ifadə etdim. Biz istəyirik ki, bu münaqişə beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində tezliklə öz həllini tapsın", - deyən dövlətimizin başçısı qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan tarixi torpaqları - Dağlıq Qarabağ və onun ətrafında yerləşən 7 rayon uzun illərdir ki, Ermənistanın işğalı altındadır. Bu işğal və etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizi işğal altındadır və 1 milyondan çox azərbaycanlı məcburi köçkün, qaçqın vəziyyətində yaşayır. Xalqımıza qarşı hərbi cinayətlər törədilmişdir. İşğal edilmiş torpaqlarda bizim tarixi, dini abidələrimiz məhv edilmişdir. ATƏT işğal edilmiş bölgələrə iki dəfə faktaraşdırıcı missiya göndərmişdir. Bu missiyaların məruzələrində göstərilir ki, bütün tarixi abidələrimiz, infrastruktur obyektləri Ermənistan tərəfindən dağıdılıb. Münaqişənin həlli üçün hüquqi əsas var. BMT Təhlükəsizlik Şurası 25 il bundan əvvəl 4 qətnamə qəbul etmişdir. Bu qətnamələrdə göstərilir ki, erməni silahlı qüvvələri işğal edilmiş torpaqlardan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Bu qətnamələr qüvvədədir və bu qətnamələrin icrası təmin edilməlidir. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan uzun illərdir bu qətnamələrə məhəl qoymur, öz işğalçı siyasətini davam etdirir və status-kvonu saxlamaq istəyir. Bu məsələ ilə birbaşa məşğul olan Minsk qrupunun həmsədr ölkələri prezidentlər səviyyəsində dəfələrlə bəyan etmişlər ki, status-kvo qəbul edilməzdir, dəyişdirilməlidir. Biz bu mövqeyi dəstəkləyirik və hesab edirik ki, tezliklə münaqişə-



nin həlli üçün addımlar atılmalıdır, Ermənistanın işğalçı qüvvələri bizim tarixi torpaqlarımızdan çıxarılmalıdır.

Bizim Azərbaycan ilə ikitərəfli və çoxşaxəli münasibətlərimiz bir az bundan öncə imzaladığımız sazişlərlə də bir daha özünü sübut edir. Mən demək istəyirəm ki, İtaliya tərəfi ATƏT-də sədrliyi çərçivəsində də Azərbaycana öz töhfəsini verəcəyini bir daha vurğulayır.

Biz strateji tərəfdaş, siyasi əlaqələrimiz çox yüksək səviyyədedir və İtaliya Prezidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri bunun bariz nümunəsidir. İtaliya bizim üçün birinci ticarət tərəfdaşdır. Azərbaycan böyük həcmdə nefti İtaliya istiqamətinə göndərir, enerji sahəsində çox gözəl əməkdaşlıq var. Əminəm ki, gələcəkdə bu əməkdaşlıq dərinləşəcək.

"Azərbaycan tərəfdaş ölkələrlə birlikdə hazırda "Cənubi Qaz Dəhlizi" layihəsini uğurla

icra edir", - deyən dövlətimizin başçısı əlavə edib ki, bu, 40 milyard dollar dəyərində olan layihədir, onun böyük hissəsi icra edilib. Bu il Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışı Bakıda olmuşdur. Onun böyük hissəsini təşkil edən TANAP layihəsinin Əskişəhər şəhərində açılışı olmuşdur. Yəni, bu istiqamətdə işlər uğurla gedir və bu, eyni zamanda, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafı üçün mühüm rol oynayır.

Prezident bildirib ki, İtaliya şirkətləri Azərbaycanda uğurla fəaliyyət göstərir. Bu gün açılacaq polimer zavodunun inşasında İtaliya şirkəti fəal iştirak edib. Azərbaycanda bir çox İtaliya şirkətləri fəaliyyət göstərir: "Biz bu gün bu məsələ ilə bağlı da danışıq və mən Prezident Mattarellaya dedim ki, İtaliya şirkətləri üçün Azərbaycanda bütün qapılar açıqdır, biz onların səviyyəsini bilirik, onlar çox yüksək texnologiyaya malik

olan şirkətlərdir. Azərbaycanda inşaat sektorunda, kənd təsərrüfatı sahəsində, ağır sənaye sahəsində bir çox layihələr icra ediblər və çox yüksək səviyyədə icra ediblər. Əlbəttə ki, keçirilən görüşlər və sabah iştirak edəcəyimiz İtaliya-Azərbaycan biznes forumu qarşımızda yeni imkanlar açacaq. Çünki Azərbaycanın sürətli iqtisadi-sənaye inkişafı tələb edir ki, yeni texnologiyalar gətirilsin. Əlbəttə ki, ilk növbədə, biz bu texnologiyaları dost ölkələrdən gətirmək, əldə etmək istərdik".

Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, Azərbaycan İtaliya üçün, İtaliya Azərbaycan üçün çox etibarlı tərəfdaşdır.

Mətbuat konfransında İtaliya Prezidenti Sercio Mattarella bildirib ki, İtaliya xüsusən regionda olan problemlərlə bağlı, həmçinin Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı ATƏT-ə sədrlik çərçivəsində

öz dəstəyini göstərəcək. Biz istəyirik ki, bu sahə üzrə danışıqların formatlarını dəyişmək əvəzinə, əksinə, regionda təhlükəsizliyi təmin edə biləcək yeni danışıq yolları tapılsın. Çünki bizim fikrimizcə, bu münaqişənin həlli hərbi yolla deyil, siyasi yolla baş verməlidir. Bu həll yolu sabit, uzunmüddətli və beynəlxalq hüquq çərçivəsində olmalıdır.

İtaliya Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında imzalanaacaq sazişlə bağlı danışıqlarda çox fəal rol oynayır. Hesab edirik ki, bizim ümumi marağımızda olan prioritet məsələlərin daha da inkişaf etdirilməsi Avropa İttifaqı-Azərbaycan əməkdaşlığı çərçivəsində İtaliya-Azərbaycan münasibətlərinə öz töhfəsini verəcək.

İtaliya Prezidenti daha sonra qeyd edib: "...Mən hesab edirəm ki, bu, Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlu bir nəticədir. Fikirləşirik ki, bu, daha da inkişaf edəcək. İtaliya NATO çərçivəsində əməkdaşlığına, xüsusən Əfqanıstanda göstərdiyi əməkdaşlığa görə Azərbaycanı minnətdarlığımı bildirir. Bildiyiniz kimi, İtaliya bu sahədə də öz xüsusi rolunu oynayır".

Sercio Mattarella vurğulayıb ki, Azərbaycan ilə İtaliya arasında mədəniyyət, iqtisadiyyat və siyasi sahələrdə əməkdaşlıq, eləcə də dostluq münasibətləri mövcuddur. İtaliya həmişə Azərbaycanın inkişafı üçün onun yanında olacaq.

Bizim münasibətlərimiz ölkələrimiz arasında mükəmməl səviyyədə olan ikitərəfli əməkdaşlığımızın nəticəsidir. Bizim bu gün gündəliyimizdə olan məsələlər ikitərəfli münasibətlərimizi nəzərdə tutan bütün sahələri diqqətdə saxlayan məsələlərdir. Çünki İtaliya da Azərbaycanı özünün etibarlı tərəfdaşı hesab edir və xüsusilə də bu regionda əsas tərəfdaşı hesab edir. İtaliya global səviyyədə də Azərbaycan ilə əməkdaşlığa əhəmiyyət verir. İtaliya Azərbaycanın dünyəvilikini və dini tolerantlığa olan hörmətini çox alqışlayır. Radikalizmdən doğan təhlükələrə qarşı Azərbaycanın gördüyü işləri İtaliya tərəfi dəstəkləyir.

"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan ilə Fransa arasında hərbi-texniki sahədə əməkdaşlıq üçün yaxşı imkanlar var



Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 19-da Parisdə "Naval" qrupunun sədri və baş direktoru Erve Giyu ilə görüşüb.

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan ilə Fransa arasında hərbi sənaye sahəsində əməkdaşlıq haqqında müzakirələr aparıldı.

"Naval" qrupunun sədri və baş direktoru Erve Giyu rəhbərlik etdiyi şirkətin fəaliyyəti barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyev məlumata görə təşəkkürünü bildirdi.

Söhbət zamanı qeyd edildi ki, Azərbaycan ilə Fransa arasında hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın həyata keçirilməsi üçün yaxşı imkanlar var və hazırda Fransa tərəfi ilə konkret layihələr üzərində iş gedir.

Müdafiə naziri ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi ilə görüşüb



Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, iyulun 18-də Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspşik ilə görüşüb.

Görüşdə qoşunların təmas xəttindəki hazırkı vəziyyət, keçirilən monitorinqlərin nəticələri və münacişinin həllinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan hərbiçiləri "Beynəlxalq Ordu Oyunları - 2018" yarışlarında iştirak edəcək

"Beynəlxalq Ordu Oyunları - 2018" yarışları çərçivəsində iyulun 28-dən avqustun 11-dək Azərbaycan, Belarus, Qazaxıstan, Çin, İran və Rusiya ərazisində ümumilikdə 28 müsabiqə təşkil olunacaq.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat

Xidmətinin məlumatına əsasən, Azərbaycan hərbiçiləri 5 müsabiqədə iştirak edəcək. Hərbiçilərimiz ölkəmizdə keçiriləcək "Dəniz kuboku" ilə yanaşı, Rusiyada "Tank biatlonu" və "Səhra mətbəxi", Qazaxıstanda "Artileriya atəşinin ustaları"

və Belarusda "Snayper həddi" müsabiqələrinə qatılacaqlar.

Bundan əlavə, hərbiçilərimiz İranda keçiriləcək "Dərinlik" və Rusiyada təşkil olunacaq "Qoşun kəşfiyyatı əlaçıları" müsabiqələrində ölkəmizi müşahidəçi qismində təmsil edəcəklər.

"N" hərbi hissəsinin ön xətdə yerləşən bölmələrindən birində dağların, dərələrin, Vətən torpağının keşiyini çəkən, səngərdə düşmənlə üz-üzə dayanan, dağları arxa bilib onlara arxalanan əsgərlərin əhatəsindəyəm.

Bura gələn andan ruhumu titrədən Göyçəni küskün görürəm. Gözlərim məchul bir nöqtədə, beynim isə Göyçə ilə söhbətdədi - niyə küskün görünürsən, gözəllər gözəli? - piçıldayıram. "Görmürsən, üstümdəki bulud bir an belə rahat buraxmır məni. Özü boyda kölgəyə çevrilib üstümə yeriyir, düşüncələrimi təlatümə gətirir. Bu yurdu, bu yerlərin sahiblərinin həsrətini çəkirəm. Onlar gəlib çıxmıyınca çətin gözlərim gülə, dərdim azala. Səbirsizliklə, bu yerlərin sahiblərinin, bu yerlərdə yaşamağa haqqı çatanların yurduna, yuvasına qayıtmasını gözləyirəm"...

Gözəl Göyçəm! Ruhən, həmişə sənənləyik. Gördüyün bu oğullar tezliklə sənə gələcək, onların ayaq səsləri nisgilini bitirəcək. Aprel döyüşləri də sübut etdi ki, o gün tezliklə olacaq. Lələtəpəyə, Bayraqtəpəyə qovuşduğumuz kimi, sənə də qovuşacağıq. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin çıxışları zamanı dediyi "Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməlidir. Bizim tarixi torpaqlarımız təkcə Dağlıq Qarabağın ərazi-

Ön xətdən reportaj

Dağlar da səngərdir

si deyil. İrəvan, Göyçə, Zəngəzur bizim tarixi coğrafiyamızdır, tarixi torpaqlarımızdır" fikrinin işığında sənə qovuşacağıq.

"Bu möcüzəli yerlər - dağlar, şiş qayalar, zümrüd meşələr, diş göynədən buz bulaqlar, coşqun çaylar, ab-havası şəfa verən yaylaqlar, yurd yerləri, ana və bala Göyçə də bizi gözləyir", - deyə zabit Rüşət Nəsirov fikrimi oxuyurmuş kimi söhbətə başlayır. - Bu gün Azərbaycan Ordusunun hər bir zabiti, əsgəri üzərinə düşən məsuliyyəti dərk edir. Tarixi ərazilərimizin azad olunması üçün hazır olan Azərbaycan Ordusunun əsgərləri, Vətən, torpaq savaşına girərək bu yolda ölümə hazır olduqlarını hər zaman sübut ediblər və bu gün də edirlər. Aprel döyüşləri də sübut etdi ki, Azərbaycan Ordusunun əsgərləri yüksək döyüş qabiliyyətinə malikdir, vətənpərvər ruhludur, torpaqlarını işğaldan azad etməyə qadirdirlər.

"Bu gün əsgərlərimizi Vətənimizə məhəbbət ruhunda təbəbiyyət etmək üçün bütün qüvvəmizlə çalışırıq", - deyə təqim komandiri leytenant Cavid Yahyazadə söhbətə qoşulur. - Ordumuzun düşmənlə təmas xəttində yerləşən ən ucar mövqelərdəki hərbiçilərimiz belə ərzaq, silah-sursat, hərbi



texnika və digər vasitələrlə tam təmin edilib. Bizim üzərimizə bir vəzifə düşür - torpaqlarımızı işğaldan azad etmək.

Hərbi xidmətə Siyezən rayonundan çağırılan əsgər Kənan Quliyev bildirir: "Vətənimizi çox sevirəm. Mən də torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsini hərbi xidmətimin ən başlıca amalı bilirəm. Bu istəyə çatmaq üçün hər bir Azərbaycan əsgəri mətin dayanıb, əsgəri borcunu şərəf və ləyaqətlə yerinə yetirir, valideynlə-

rinin, xalqının başını uca etməyə çalışır. Bir sözlə, hər birimiz şərəfli və müqəddəs Azərbaycan əsgəri adını uca tuturuq".

"Vətənin keşiyində dayanmaq şərəfli işdir və biz əsgərlər bunu dərinləndiririk", - deyə əsgər Abid Mikayılzadə bildirir. - Xidmət etdiyim müddətdə hiss etmişəm ki, hərbi hissəmizdə vətənpərvər, qəlbi Vətən ilə döyünən, Vətən yolunda canından keçməyə, Mübarizin, Çingizin, Raqfun...

qəhrəmanlıqlarını təkrarlamağa qadir əsgərlər çoxdu. Komandirlərimizin sayəsində mən və əsgər yoldaşlarım mənfur düşmənlə hər an layiqli cavab verməyə hazırıq.

Əsgərlər Gündüz Təhməzov, Elşən Sadatov, Emin Hübətzadə, Bünyad Məmmədov və başqaları da bildirdilər ki, hər birinin ən böyük arzusu qələbədir, işğal olunmuş torpaqlarımızın, doğma Qarabağımızın geri qaytarılması, azad olunmasıdır. Onu da qeyd edirlər ki, həmin günü həsrətlə gözləyən, qələbə sevincini yaşamaq istəyən xalqımızın arzuları gerçəkləşəcək, Qarabağ həsrətimizə son qoyulacaq: "Xalqımız əsgərlərimizdən yeni zəfər gözləyir, biz isə Ali Baş Komandanımızdan döyüş əmrini. Biz əsgərlər inanırıq ki, doğma torpaqlarımızı işğaldan azad etmək uğrunda apardığımız tarixi və müqəddəs mübarizəmiz tezliklə qələbəylə nəticələncək".

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu sürücü Elşən İmamverdiyev avtomobili işə salanda anladım ki, müqəddəs məkandan ayrılmaq zamanı yetişib. Bir neçə saniyəlik donub yerimdə qalır, ayaqlarım getmir, Azərbaycan əsgərindən, müqəddəs torpaqdan, Göyçəmədən ayrılmam istəmirəm. Asta-asta başımı qaldırıb Göyçəyə baxıram, onunla xalq şairimiz Məmməd Arazın ruhu ilə sağıllaşıram:

Göyçəm salamat qal, sağ-salamat qal!

Kapitan
Məhəmməd ƏLİYEV,
"Azərbaycan Ordusu"



İtaliya Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnəmələri əsasında beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əməl olunmaqla sülh yolu ilə həllinə tərəfdardır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikri Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan İtaliya Respublikasının Prezidenti Sercio Mattarella ADA Universitetində çıxışında deyib.

Prezident Sercio Mattarella: İtaliya Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinin tərəfdarıdır

verəcəyini vurğulayıb.

İtaliya Prezidenti Sercio Mattarella Azərbaycana, eləcə də bu səfəri çərçivəsində ADA Universitetinə gəlməsindən çox şad olduğunu deyib. Qeyd edib ki, bu səfər həm də Azərbaycanla daha yaxından tanış olmağa əlverişli imkan yaratdı. Azərbaycanın gələcəyinin bu gün burada, eləcə də digər ali məktəblərdə təhsil alan tələbələrin əlində olduğunu qeyd edən İtaliya Prezidenti ölkələrimiz arasında münasibətlərin tarixindən danışdı. Azərbaycanın Nizami, Füzuli kimi şairlərinin ölkəsində tanındığını, XIX əsrdə Azərbaycanda sənayenin inkişaf etdiyi dövrdə, eləcə də XIX-XX əsrlərdə italyan memarların Bakıda çalışdıqlarını qeyd edib. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra qazandığı uğurlara diqqət çəkən Prezident Sercio Mattarella ölkəmizin regionda



nüfuzunu vurğulayıb, İtaliya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin davamlı olacağına əminliyini ifadə edib.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunan İtaliya dövlətinin başçısı münaqişənin BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnə

mələri, Avropanın müxtəlif nüfuzlu qurumlarının qəbul etdiyi sənədlər əsasında beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əməl olunmaqla sülh yolu ilə həllinə tərəfdar olduğunu diqqətə çatdırıb. Prezident bildirib ki, İtaliya regionda sülhün və inkişafın tərəfdarıdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dövlətə, dövlətçiliyə dərin sevgilərlə, qürurla dediyi bir fikri qürurla xatırlayıram: "Azərbaycan güclü dövlətdir və onun güclü ordusu vardır". "Azərbaycan dövləti, Azərbaycan xalqı, Azərbaycanda ikinci erməni dövlətinin yaranmasına imkan verməyəcəkdir" - kəlamını da bu duyğularla xatırlayıram. Ölkə Prezidentinin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində apardığı siyasət məhz bu qətiyyətdən rişələnir...

Azərbaycan Respublikasının istər daxili, istərsə də xarici siyasəti torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi ilə bağlıdır və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci yarısının siyasi-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında dediyi kimi, ordumuzun döyüş qabiliyyəti çox yüksək səviyyədədir və bunu yaxın tarix göstərdi... Bu tarix 2016-cı ilin aprelidi - aprel döyüşləridi, 2018-ci ilin mayıdı - Naxçıvan əməliyyatıdır. Bu tarix 2018-ci ilin iyunudu - Bakıda keçirilən hərbi paraddı. Bunlar təsdiqlədi ki, Azərbaycan Ordusu işğala birləşməlik son qoymağa qadırdır. Bu reallığı dünyanın aparıcı dövlətlərinin hərbi ekspertləri də deyir, reallığa milli prizmadan deyil, elə reallıq prizmasından yanaşan erməni politoloqları, hərbi ekspertləri də etiraf edir.

Zəif ordu tarix yazmağa qadir deyil. Azərbaycan Ordusu 2016-cı ilin aprelində tarix yazdı, bu tarixi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti "Aprel zəfəri dərsliklərə salınmalıdır" - kimi dəyərləndirdi. Bu tarix sülh danışıqları baş tutmasa, BMT-nin məlum qətnəmələri yerinə yetirilməyə, Azərbaycan əsgərinin yazacağı daha möhtəşəm tarixin başlanğıcı olacaqdır. Bu tarix Böyük Qələbə deyəcəyik - səngəri sərhədlərimizə köçürdüyünə görə, ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdiyinə görə, işğaldan azad edilmiş Horadizlərdə, Lələtəpələrdə, Bayraqtəpələrdə, Günnütlərdə Azərbaycan bayrağı dalğalandığına görə, işğaldan azad edilmiş kəndlərimizin hər birinin Cocuq Mərcanlı kimi yenidən qurulduğuna görə, Azərbaycan Respublikasının istər daxili, istərsə də xarici siyasəti məhz buna hesablanıb. Bu çıxış



Ərazi bütövlüyümüzü bərpa edəcəyik!

bu inamin çıxışıdır. Bu çıxış bu qətiyyəti işğalçı dövlətə də, onun havadarlarına da çatdırma çıxışıdır. Bu çıxış Azərbaycan Ordusunun qüdrətinə inam çıxışıdır...

Bu dönməz inamı Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin qətiyyətli mövqeyi, Azərbaycan əsgərinin qüdrəti gerçəkləşdirəcək. Həm də yaxın vaxtlarda. Ölkə Prezidentinin dediyi kimi, "...münaqişə tezliklə həllini tapacaq, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa ediləcəkdir". Azərbaycan əsgərinin döyüş əzmi, qələbə ruhu bu kəlamın gerçəkləşəcəyinin təsdiqidir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev çıxışında Qoşulma Hərəkatının xarici işlər nazirlərinin konfransı keçirildiyini, Azərbaycan siyasətinə dəstək göstərildiyini də xatırladı. Bu xatırlatma dünya dövlətlərinin siya-

sətinə təsir göstərmə səviyyəsində xatırlatmadı. Bu təsir ədalətdir, bu təsir işğala, işğalçılığa təsirdir. Bu təsir Azərbaycan dövlətinə, Azərbaycan dövlətçiliyinə sayğıdır, etibardır. Ordumuzun gücünə, şəxsi heyətin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığına inanan, güvənən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qətiyyətlə deyir: "İşğalçı qüvvələr işğal edilmiş torpaqlardan çıxarılmalıdır, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa ediləcəkdir. Bu, tələb kimi deyilib, tələb kimi də qəbul edilməlidir".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev çıxışında olduqca mühüm bir məqama da aydınlıq gətirib. Ermənistanın rəhbərliyinə ünvanlanan fikirlər olduqca ciddi və əsaslandırılmış ittihamlardır. Bu ittihamlar 25-26 il əvvəlki siyasi mənzərəsi fonunda səsləndirildi və torpaqlarımı-

zın işğal səbəbləri Azərbaycan Ordusunun gücsüzlüyü ilə deyil, Ermənistan ordusunun gücü ilə deyil, başqa amillərin hesabına işğal edildiyini xatırladı: "...Ermənistan torpaqlarımızı xarici dövlətlərin birbaşa iştirakı və dəstəyi ilə zəbt etmişdir". Torpaqlarımız hansı şəraitdə işğal edilib? - hakimiyyət sərəşəsizliyi, yerli müdafiə batalyonlarının ambisiyalara xidmət etməsi, vahid komandanlığın olmaması, separatçılığa meyillər, separatçılıq... Necə işğal edilib? - xarici havadarların bilavasitə hərbi yardımını ilə. Dünyanın böyük dövlətləri bunları bilir, lakin etiraf etmir. İkili standartlar davam etməkdədir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bu çıxışı məhz buna etiraz kimi qəbul edilməlidir: "Necə ola bilər ki, bizimlə ikitərəfli, çoxtərəfli siyasi, iqtisadi əlaqələrin ola, ancaq həqiqəti müdafiə etməyəsən. Necə ola bilər ki, olduqca möhtəşəm layihələrə tərəfdar olasan, işğalçıya işğalçı deməyəsən. Ermənistan bu təsiri hiss etmədiyinə görə sülh danışıqlarını müxtəlif bəhanələrlə uzadıb, status-kvonu saxlamağa cəhd göstərir. Bu, Cənubi Qafqazda, eləcə də dünyada sülhün bərqərar olunmasında çox ciddi maneədir..."

Xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev Azərbaycanda ordu quruculuğunun yeni mərhələyə keçməsinə təmin etdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu prosesi də uğurla davam etdirir. Azərbaycanda ordu quruculuğunun İlham Əliyev mərhələsi kimi tarixləşən bu mərhələ ordumuzun döyüş qabiliyyətinin artmasını, ordunun yeni döyüş texnikalarıyla, silah-sursatla təmin edilməsini, şəxsi heyətin döyüş əzminin, qələbə ruhunun, mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəlməsini təmin etdi; dövlətə, dövlətçiliyə sədaqət əsasında formalaşan ordumuz, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sözləriylə desək, indi nəinki bölgədə, dünyada ən güclü ordular sırasındadır.

Nazirlər Kabinetinin iclasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin başlanma səbəblərinin vizual başlanmasının və gedişinin (əlan olunmamış müharibənin) analitik təhlilini, Ermənistanın keçmiş hakimiyyətinin (dövlətin) xarakterinin siyasi qiymətini verdi. Ermənistan münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinə marağ göstərməyə, Azərbaycanın təcrid siyasəti Ermənistanın iqtisadiyyatını daha da ağırlaşdıracaq, başlanğıcı 2016-cı ilin aprel zəfəri olan Böyük Qələbə onu çökdürəcək. Bu fikirlər kifayət qədər ciddi xəbərdarlıqdır və bu xəbərdarlıq Azərbaycan dövlətinin tolerantlığının, sülh tərəfdarı olduğunun təsdiqidir.

Azərbaycan Respublikasının xarici siyasətini dünyanın əksər dövlətləri, beynəlxalq təşkilatlar səmimiyyətlə dəstəkləyir. Bu və ya digər beynəlxalq tədbirlərdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli istiqamətində müzakirələr aparılır, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin bəşəriliyyə, tolerantlığa, beynəlxalq hüquqa əsaslanan mövqeyi qətiyyətlə müdafiə olunur. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Brüsseldə NATO-nun Əfqanıstanda Qətiyyətli Dəstək missiyası üzrə Şimali Atlantika Şurasının görüşündə də müzakirə olunub. Görüşdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin çıxışında səslənən fikirlərin mahiyyəti də Nazirlər Kabinetinin iclasında deyilən fikirlərlə eynilik təşkil edir; Azərbaycanın bu münaqişəyə münasibəti sabitdir, dəyişməzdir, qətiyyətlidir. Dünya ictimaiyyəti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Brüsseldə dediklərini Azərbaycanın bu işğalla barışmayacağı, Azərbaycanda ikinci erməni dövlətinin yaranmayacağı kimi qəbul etməlidir. Yəqin ki, edəcək də...

Rəşid HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu"

22 İyul Milli Mətbuat Günüdür

100 yaşlı "Azərbaycan" Cümhuriyyətin ilk mətbu orqanıdır



1918-ci ilin 28 mayında xalqımızın yüzilliklər boyu arzusunda olduğu istiqlalına qovuşmasından sonra ölkədə ümumtəhsil hərəkatı keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoyur, dövlət səviyyəsində savadsızlığın ləğvi istiqamətində ardıcıl və sistemli tədbirlər görülür. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində təhsil quruculuğu geniş vüsət alır. Tarixi faktlar təsdiqləyir ki, milli təfəkkürlü, intellektual səviyyəli ziyalıların səyləri ilə real həyata vəsiqə qazanan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yarandıqı ilk gündən ölkənin üzleşdiyi problemlərin səbəblərini haqlı olaraq təhsilin, maarif işinin lazımı səviyyədə olmamasında axtararaq savadsızlığın ləğvinə hesablanan təbliğati işlərə başlayır. 1918-ci il sentyabrın 15-də Gəncədə Cümhuriyyət parlamentinin rəsmi mətbuat orqanı kimi fəaliyyətə başlayan "Azərbaycan" qəzeti də qısamüddətli fəaliyyəti dövründə milli maarifçilik dalğasının genişlənməsi, cəmiyyətə aşılınması prosesində fəal iştirak edir. Qəzetin səhifələrində zamanın və məkənin nüfuzlu ziyalılarınin təbliğati xarakterli çıxışlarına, publisistik məqalələrinə geniş yer verir. "Azərbaycan" cəhalətin, düşüncə geriliyinin hökm sürdüyü bir zamanda nəinki insanları təhsil almağa çağırır, eyni zamanda, qadınların savadlanması, maariflənməsi təşəbbüslərinin alovlu

Ötən əsrin əvvəllərində Azərbaycanda milli maarifçilik ideyalarının ictimai şüurda möhkəmlənməsi, təhsilin, milli inkişaf və tərəqqinin əsas amili kimi önə çıxması milli ruhlu ziyalı təbəqəsinin tarixi missiyası ilə şərtlənmişdir. Xalqın yeganə çıxış yolunun elmdə, təhsildə, bu sahənin yüksək inkişafında, bir sözlə, insanların hərtərəfli maariflənməsində görən milli təfəkkürlü şəxsiyyətlər kifayət qədər ziddiyyətli və mürəkkəb dövrdə qarşıya qoyduqları ali məqsədlərin gerçəkləşməsi uğrunda fəal, əzmlə mübarizəyə qalxdılar. Cəmiyyəti qəflət yuxusundan oyatmağa çalışdılar.

təbliğatçısı, təşviqatçısı olur.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin mövcud olduğu 23 ay müddətində cəmi 443 sayı işıq üzünü görən "Azərbaycan"ın səhifələrini vərəqlədikcə bir daha aydın görünür ki, qəzetin ətrafına toplaşmış işıqlı təfəkkür sahibləri qələmə aldıkları məqalələrində savadsızlığa qarşı çıxır, yeni məktəblərin, ali məktəb ocaqlarının açılması barədə təkliflər irəli sürür, parlamentin bu yöndə atdığı ilk addımları dəstəkləyirlər. O illərdə Üzeyir və Ceyhun Hacıbəyov qardaşlarının, Şəfi bəy Rüstəmbəyovun, Xəlil İbrahimin, Yusif Vəzir Çəmənzəminlinin, Əhməd Cavadın, Cəfər Cabbarlının və digər ziyalıların "Azərbaycan" qəzetində nəşr olunan məqalələri milli maarifçilik ideyalarının ifadəsi kimi bu gün də diqqəti xüsusi olaraq cəlb edir. Həmin ziyalılar, həmçinin qadınların, qızların təhsil alması ilə bağlı köhnə fikirləri, bu sahədəki geriliyi kəskin tənqid edir, cəmiyyəti düzgün istiqamətləndirməyə çalışırdılar. Azərbaycanın ilk qadın jurnalisti və pedaqoqlarından olan Şəfiqə xanım Əfəndizadə məqalələrində qadınları təhsil almağa çağırır. "Bir çox ümidlərimiz" sərlövəli yazısında elmin, təhsilin cəmiyyətdəki roluna yüksək dəyər verirdi: "Ümidlərimiz çox böyükdür... Hər bir rəzalətin səbəbi cəhalətdir. Cəhalətdən çıxmağın dərmanı isə elmdir, maarifdir..."

Vətənpərvərlik təbliğatının tərkib hissəsi kimi Cümhuriyyət parlamentinin 1918-ci il 9 noyabr tarixli qərarı ilə üçrəngli, ağ aypara və səkkizguşəli ulduzdan ibarət bayraq milli dövlət atributu kimi qəbul edilir, pul



və poçt markaları dövriyyəyə buraxılır. Bütün bunlar barədə "Azərbaycan" qəzetinin səhifələrində vaxtaşırı geniş məlumatlar verilir, dövlət müstəqilliyinin möhkəmlənməsi baxımından xalqın övladlarının yüksək təhsil almasının vacibliyi döndə-döndə vurğulanırdı.

1919-cu ilin sentyabrında müsəlman şərqində ilk ali təhsil müəssisəsi olan Bakı Dövlət Universitetinin açılması Azərbaycanın ictimai-siyasi və mədəni həyatında əlamətdar hadisələrdən biri olur, milli kədr hazırlığı prosesinə böyük töhfə verir. Bu hadisəni ruh yüksəkliyi ilə səhifələrində işıqlandıran "Azərbaycan" qəzeti universitetin açılmasında Fətəli Xan Xoyskinin, Nəsim bəy Yusifbəylinin, Həmid bəy Şaxtaxtinskının və görkəmli rus alimi Vasili Razumovskinin xidmətlərini xüsusi qeyd edirdi. Universitetdə milli pedaqoji kadrların hazırlanması ilə yanaşı, xaricdə də bir sıra yeni ixtisaslar üçün mütəxəssis hazırlığının vacibliyi ilə bağlı fikirlər də "Azərbaycan"ın səhifələrində geniş yer

alırdı. Həmin dövrdə parlament qəbul etdiyi qanuna görə xarici ölkələrə 100 nəfər abituriyent və tələbənin göndərilməsi nəzərdə tutulur. Onların İngiltərə, Fransa, İtaliya, Rusiya və Türkiyədə yüksək ali təhsil alması üçün Cümhuriyyətin Maarif Nazirliyi tərəfindən 700 min manat ayrılır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 23 ay mövcudluğu dövründə təhsil və xalq maarifi sayəsində görülmüş işlər barədə çoxlu fakt göstərmək olar. Cümhuriyyət parlamentinin rəsmi mətbuat orqanı olan "Azərbaycan" ilk gündən xalqın təhsilinin və maarifçilik işlərinin gücləndirilməsi naminə həyata keçirilən tədbirləri diqqətdə saxlayır, eyni zamanda xalqın milli mənlilik şüurunun oyanması, milli tərəqqiyə malik olması baxımından geniş təbliğat işi aparmışdır. Təhsil, elm məsələsi ilə yanaşı, o dövrün ədəbi-bədii prosesləri qəzetin səhifələrində geniş şəkildə işıqlandırılır, tariximiz, mədəniyyətimizin, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və təbliği ilə bağlı çoxsay-

lı məqalələr yer alır. Ümumiyyətlə, qəzet həmin dövrdə tariximizi olduğu kimi - obyektiv, şəffaf və qərəzsiz şəkildə əks etdirib, xalqın və dövlətin mənafeyini daim uca tutaraq milli ideallara bağlılığını bir daha təsdiq edib.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutu ilə fəaliyyətini dayandıran "Azərbaycan" qəzeti yalnız respublikamız dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra işıq üzünü görür, varislilik əlaqələrini bərpa edərək, tarixi ənənələrə sadıq qalmaqla yanaşı, fəaliyyətinin müasir dövrün qəzetçilik prinsipləri əsasında qurur. Bu il sentyabrın 15-də 100 illik yubileyini qeyd edəcək Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadıqarı olan "Azərbaycan" qəzetinin son 25-26 illik fəaliyyəti milli idealaların daşıyıcısına, alovlu təbliğatçısına çevrilib. Onu da qeyd etməli ki, "Azərbaycan" qəzeti fəaliyyətinin bütün mərhələlərində xalqın yeganə nicat yolunun onun yüksək təhsil almasında və maariflənməsində görüb. Dövlətçilik, azərbaycançılıq ideyalarının ictimai düşüncədə möhkəm yer almasına çalışıb, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu prosesinə təbliğat dəstəyini heç zaman əsirgəməyib. "Azərbaycan"ın respublika həyatında cərəyan edən siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni humanitar prosesləri operativ, dürüst şəkildə milli mənafe prizmasından işıqlandırması bu gün onun ümumxalq qəzetinə çevrilməsinə təmin edib, oxucuların böyük etimadını və inamını qazanmasına səbəb olub.

Lalə HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycanda milli mətbuatımızın yaradılmasından 143 il ötür. Tarixə nəzər saldıqda iftixarla deyirik: bizim ilk mətbəəmiz, ilk teatrımız, ilk universitetimiz, ilk qəzet və jurnalımız olmuşdur. Bununla belə ilk mətbəənin yaranması mütərəqqi hadisələrdən biri idi.

İlk qəzetlər eramızdan əvvəl birinci əsrdə Roma imperatoru Yuli Sezarın dövründə meydana çıxdı. Yuli Sezarın göstərişi ilə gipsdən hazırlanmış lövhələrdə mühüm hökumət qərarları, hərbi yürüşlər və Roma həyatı ilə bağlı digər hadisələr haqqında məlumatlar verilir. Qəzet sözünə gəldikdə isə bu Venetsiyada xırda gümüş pul vahidi olmuşdur. Kiçik vərəqlərdə cəmiyyəti maraqlandıran bəzi məlumatlar yazılırdı və onlar bir "qazetta"ya satılırdı. İndi bizim başa düşdüyümüz mənada qəzet sözü, fransız naşiri Renodonun 1631-ci ildə Parisdə "La qazetta" adlı dövrü nəşri buraxmağa başladığı vaxtdan geniş yayıldı.

143 yaşlı qürurumuz

"Əkinçi" ana dilində nəşr olunan ilk qəzetimizdir. 1875-ci il 22 iyulda nəşrə başlayan bu qəzetin yaranma tarixi ilə Azərbaycanda "Milli mətbuat və jurnalistika" günü kimi qeyd olunur. Həsənbəy Məlikov başladığı bu yolun çətinliyini anlama bilirdi. Lakin o, başladığı bu mübarizədə qalib gəldi. Ana dilli ilk qəzet yaranmışdır. O deyirdi: "Hər bir vilayətin qəzeti, gerek o vilayətin aynası olsun. Yəni, o, vilayətin sa-



kinlərinin elədiyi işlər, onlara lazım olan şeylər, xülasə, onların hər dərdi, xahişi o qəzetdə çap olunsun ki, qəzetə baxan xalqı aynada görə kimi görsün". Milli mətbuatımızın il-

kin missiyası maarifləndirmək olmuşdur. Qəzet səhifələrində nəşr olunan "Daxiliyyə", "Əkin və ziraət xəbərləri", "Elm xəbərləri" və digər şöbələr oxucuların bu nəşrin məzmunundan asanlıqla baş çıxarmağa kömək edirdi.

"Əkinçi"dən sonra mətbuatımız "Ziya", "Kəşkül", "Kaspi" kimi qəzetlərlə zənginləşməyə başladı. "Əkinçi" həm də "Təkamül", "Dəvəti-qoç", "Füqəra sədası", "Haqq" və digər mətbu orqanlarımız üçün bir mənbə, istinad yeri idi.

1906-cı ildə "Molla Nəsrəddin" jurnalı işıq üzünü görür. "Molla Nəsrəddin"çilər xalqın anlayacağı dildə sadə və səlis yazırdılar. Bu jurnal cəmiyyətlə mətbuat arasında birgə fəaliyyətə nail oldu. Onunla eyni

ildə çap olunmağa başlayan "Füyuzat" jurnalı isə bunun tam əksi idi. Qəliz və mürəkkəb cümlələr yalnız elitar təbəqənin anlayacağı dilə uyğun idi.

1992-ci ildə nəşrə başlayan "Azərbaycan Ordusu" qəzeti şəngərdə olan əsgərlərimizlə bizi birbaşa ünsiyyətdə saxlayır. Ordumuzun, texnikamızın gücündən xəbər verir.

Mətbuat cəmiyyətlə əlaqə yaratmağın ən asan yollarından biridir. Fəxarətlə deyə bilərik ki, milli mətbuatımız böyük mübarizə və müstəqillik yolu keçərək indiki səviyyəyə çatdı. Müstəqillik əldə olunan sonra yazılarda əlvanlıq və fikrin səlis ifadəsi aydın nəzərə çarpdı. İndi ölkə ərazisində mətbuat və söz azadlığı qorunur. Tarixi bir yol keçmiş milli mətbuatımız bu gün ölkədə söz azadlığının tribunasıdır.

Hüsniyyə İDRİSOVA,
BSU-nun II kurs tələbəsi



Ağsuda rayon İcra Hakimiyyətinin, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti rayon şöbəsinin təşkilatçılığı ilə hərbi xidmətini yeni başa vurub geri qayıdan gənclərlə görüş olub.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, gənclər əvvəlcə şəhərin mərkəzində, Ulu Öndərin adını daşıyan parkda ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib, önünə gül

dəstələri düzüblər.

Sonra Heydər Əliyev Mərkəzində gənclərə Ulu Öndərin mənalı həyatı, çoxşaxəli siyasi fəaliyyəti ilə əlaqədar ətraflı məlumat verib.

Ağsuda hərbi xidmətdən tərxis olunan gənclərlə görüş keçirilib

Ağsu Uşaq-Gənclər Bədii Yaradıcılıq Mərkəzində aşıq-qalları, valideynlərin, müəllimlərin, ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Ağsu rayon şöbəsinin rəisi polkovnik-leytenant Nizami Heybətov çıxış edərək gəncləri şərəfli hərbi xidməti uğurla başa vurmaları münasibətilə təbrik edib, onlara uğurlar arzulayıb.

Veteranlar, müəllimlər gənclərə mülki həyatda da səylə çalışmalı, məsuliyyətli olmalı tövsiyə ediblər.

Şərəfli əsgər həyatından yenicə ayrılan gənclər Vətənimizin azadlığı, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi üçün Ali Baş Komandanın əmrinə hər an hazır olduqlarını bildiriblər.

Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Sevil Mirzəliyev



va bu il yadılmasının 100 illik yubileyinin qeyd olunduğu Azərbaycan Ordusunun keçdiyi şərəfli yoldan, bugünkü hərbi

qüdrətindən danışılıb. Bildirib ki, ordumuzun gücü həm də onun sıralarında xidmət edən gənclərin Vətənə məhəbbətidir.

İkinci Dünya müharibəsi
bəşəriyyət tarixinin ən dəhşətli, ən dağıdıcı müharibəsi hesab edilir. Bu müharibənin tərkib hissəsi olan Böyük Vətən müharibəsinin başlanmasından (1941-ci il, 22 iyun) 77 il ötür. Dünya ağalığı niyyətində düşən, insan qanına susayan Hitler faşizminin darmadağın edilməsi ilə nəticələnmən müharibədə xalqımızın da Böyük Qələbəyə verdiyi töhfələrin miqyası olduqca genişdir.

...1942-ci ilin yazında faşist işğalçıları Moskva yaxınlığında ağır məğlubiyyətə uğradıqdan sonra bütün qüvvələrini Stalinqrada ələ keçirmək üçün səfərbərliyə alır. Alman komandanlığı Stalinqrada cəbhəsinə ən seçmə ordularını - 6-cı ordunu və 4-cü tank qoşunları ordusunu göndərir. Sonra Stalinqrada 3-cü rumın və 8-ci İtaliya orduları da gətirilir. Adolf Hitler Stalinqrada cəbhəsində 50-dən artıq diviziyasının yerləşdirilməsi haqqında xüsusi göstəriş verir. Sentyabr ayında Donu keçən işğalçılar oktyabrda Volqaya yaxınlaşırlar. Stalinqrada başı üstün təhlükə alır...

Sovet komandanlığı düşməni Stalinqrada darmadağın etmək üçün ciddi tədbirlər planı hazırlayıb və ən güclü müdafiə qüvvələrini orada cəmləşdirir. Qızıl ordunun qoşun hissələri müxtəlif cinahlardan şiddətli atəş yağdıraraq şəhərin şimal, qərb və cənub rayonlarında yerləşən faşist işğalçıların 330 minlik ordusunu məhv edir.

Stalinqrada döyüşü müharibələr tarixində görünməmiş genişmiqyaslı döyüş idi. Faşizmin bel sütunu məhz Stalinqrada cəbhəsində qırıldı. Düşmən aldığı sarsıdıcı zərbələrdən bir daha özünə gələ bilmədi.

Bu döyüşdə xalqımızın igid oğullarının da qəhrəmanlıq

Alman generalını əsir alan azərbaycanlı

salnaməsi yazıldı.

...Qvardiya komandiri əmr edir:

- Alman diviziyası qərgahını mühasirəyə alıb, oradakı hitlerçiləri əsir tutmalı!

Hitlerçilərin yerləşdiyi qərgah təcili surətdə ləğv edilməli və orada gizlənən general-leytenant İohan Fon Rodenburq əsir alınmalı idi. Səngərə artilleriya batareyasının komandiri baş leytenant Həmzə Sadiqovun rəhbərliyi ilə bir dəstə döyüşçü göndərilir və səngərin üstündə ağ bayraq qaldırılır.

Stalinqrada uğrunda gedən vuruşmalarda, xüsusilə faşistlərin darmadağın edilməsində Həmzə Sadiqovun göstərdiyi fədakarlıqlar bərdə oğlu Firdovsi müəllim bizə belə nəql edir:

"1942-ci ilin qışında general-leytenant Fon Rodenburqun 76-cı piyada diviziyasının qərgahını Sovet döyüşçüləri mühasirəyə alırlar. Bu zaman düşmən asanlıqla təslim olmaq istəmir. Sovet diviziyasının komandanlığı alman diviziyasına təslim olmaq haqqında ultimatum verir. Lakin faşistlər müqavimət göstərməkdə davam edirlər. Atam cəbhə xətirələrindən danışıqdan deyirdi ki, qvardiya qərgahının reisi telefonla ona əmr edir ki, artilleriya batareyası səhərə qədər ara vermədən faşistlərin yerləşdiyi qərgaha atəş açsın. O da bütün gecəni düşmən qərgahına və səngərinə alov yağdırır. Vahiməyə düşmüş faşistlər çıxış yolunu yalnız təslim olmaqda görürlər. Öz nümayəndələrini Sovet komandanlığı ilə görüşə göndərən faşistlər bildirirlər ki, alman generalı Fon Rodenburq yalnız Sovet generalına təslim olmaq istəyir. Diviziyanın komandanlığı ən cəsarətli komandirlərdən sayılan atamı yanına çağırır və şəraitini ona izah edir. Atama general obrazına girmək tapşırırlar".

Baş leytenant Həmzə Sadi-



gov ona həvalə edilən tapşırıqın öhdəsindən layiqincə gəlir.

Sonralar diviziyada hamı baş leytenantı "general Həmzə Sadiqov", - deyə çağırırdı. Sadə qəlblə qəhrəmansa bu sözlərdən qətiyyətləncə, əksinə, fərhələnməmiş.

Bəs Fon Rodenburq kimdir? O, Stalinqrada ətrafında əsir düşən 24 alman generalından biri idi. Birinci Dünya müharibəsində yefreytor rüt-bəndə iştirak edən Adolf Hitlerin cəbhə yoldaşı, ən yaxın silahdaşı olan bu faşist canisi xüsusi qəddarlığı ilə fərqlənirdi. Fon Rodenburq Hitlerin "bioloji bomba"sının atası adlandırılırdı. İnsan libaslı bir vətəniş olan alman generalı həmin silahı yəhudi uşaqları üzərində sınaqdan keçirirdi. Tarixçilər bir faktı təsdiqləyirlər ki, Hitler Fon Rodenburqun əsir alınması xəberindən sarsıntı keçirir və ölkədə 3 günlük matəm elan edir. Hitlerin 8 kəşfiyyat generalının sırasında bu faşist canisinin xüsusi yeri olub. Təcrübəli alman generalını "Sadiqəşvili" ləqəbli gənc azərbaycanlı kəşfiyyatçı zabit Həmzə Cümşüd oğlu Sadiqov əsir tutmuşdu.

Həmzə Sadiqov alman generalının dindirilmə prosesində şəxsən özü iştirak edir. Bu prosesdəki maraqlı məqam-

lardan söhbət açmaq istəyirəm.

Fon Rodenburq Stalinqrada cəbhəsində faşist işğalçılarınin məğlub edilməsinin birinci səbəbini Bakı şəhərinin alınması və benzinin çatışmaması ilə əlaqələndirir. Tarixdən məlumdur ki, Adolf Hitlerin Bakının işğal planı 1942-ci ilin sentyabrın 25-də başa çatdırılmalı idi. Əgər bu əməliyyat uğurla həyata keçsəydi, İohan Fon Rodenburq Bakının komandantı təyin olunacaqdı. Lakin Hitlerin böyük arzusunun qafqazlı balası, azərbaycanlı Həmzə ürəyində qoyur.

Qəhrəman həmyerlimizin şücaətindən 51-ci qvardiya diviziyasının komandiri olmuş general Nikolay Tavotgeladzenin "Belə günlər olmuşdur" adlı xatirə kitabında da geniş bəhs edilir. "Kommunist" qəzetinin 19 sentyabr 1943-cü il tarixli sayının birinci səhifəsində "Faşist generalını əsir tutan igid" adlı məqalədə də Həmzənin cəsarətindən, qorxmazlığından danışılır.

Həmzə Sadiqovun doğulduğu yer, cəbhəyə getdiyi hərbi komissarlıq, ailəsi haqqında məlumatlar "Bakinskiy rabochiy" qəzetinin 1977-ci il 9 may sayında "Volqa döyüşlərinin sədası" başlığı altında yazıda geniş dərc olunur. Məqalədə göstərilir ki, müharibədə aldığı ağır yaralar Ağdam rayon Dövlət Sığorta İdarəsinin rəisi vəzifəsində işləyən Həmzə Cümşüd oğlu Sadiqovun vaxtsız vəfatına səbəb olmuşdur.

Qəhrəmanın oğlu Firdovsi müəllim söhbətinə əlavə olaraq onu da qeyd edir ki, o atasının sənədlərini səliqə ilə saxlayır, həm də onun haqqında çoxlu arxiv sənədləri toplayıb. Sənədlərin bir hissəsini Volqoqrada dövlət müdafiə muzeyinə təqdim edib. Onların surəti ilə biz də tanış oluruq.

Həmzə 1915-ci il mayın 10-da Ağdam rayonunda anadan olub. İlk təhsilini də Ağdamda

alib. O, təhsilini davam etdirmək üçün Bakı şəhərinə gəlir və 1938-ci il mayın 10-da ordu sıralarına çağırılır. 1940-cı ildə Birinci Kiyev artilleriya məktəbini bitirərək leytenant rütbəsi alır və 364-cü alayın batareyaya komandiri təyin olunur. O, müharibənin ilk günlərindən səngərdə dayanır, düşməne sarsıdıcı zərbələr vurur. 1941-ci ildən Həmzə Sadiqov Cənub-Qərb, Don və Birinci Ukrayna cəbhələrində vuruşur və burada yaralanır. Bir müddət hərbi hospitalda müalicə alır. 1942-ci il mayın 20-də 76-cı diviziyada 122-ci qvardiya topçu alayının divizion komandiri təyin olunur. İgid həmyerlimizin döyüş şöhrəti də məhz bundan sonra başlayır.

Keçmiş SSRİ-nin Müdafiə Nazirliyinin Mərkəzi arxivindən alınmış 10 fevral 1978-ci il tarixli sənəddən xalqımızın qorxmaz oğlu Həmzə Sadiqovun döyüş rəşadətəri haqqında qeydləri oxuyuruq: "Stalinqrada yaxınlığında faşist işğalçılarınin darmadağın edilməsində baş leytenant Həmzə Sadiqovun komandanlıq etdiyi batareyaya 200 alman əsgər və zabitanı, 15 pulemyot, 20 taxta-torpaq atəş nöqtəsini və istehkamları, 6 müşahidə məntəqəsini, canlı qüvvə və hərbi ləvazimatla dolu olan 10 yük maşınının sıradan çıxarmışdır".

Həmzə Sadiqovun Stalinqrada cəbhəsindən sonra uzun və çətin cəbhə yolu başlayır. O, Praqanın, Budapeştin və Drezdenin azad olunması uğrunda gedən döyüşlərdə də xüsusi fədakarlığı ilə fərqlənir. Onun döyüşdə göstərdiyi igidliklər dövlət tərəfindən qiymətləndirilir. Həmzə Sadiqov çoxlu orden və medallarla təltif olunur.

Sadə azərbaycanlı balasının, Qafqaz qartalının Volqadan Berlinə qədər uzanan döyüş yolunu izlədikcə gözlerimiz önündə mətin, cəsur gənc bir zabitan, alovlu vətənpərvərin mənalı həyatı canlanır.

Həmzə Sadiqovun ağır sınaqlarında keçdiyi şərəfli döyüş yolu hər zaman Azərbaycan gəncliyinə örnekdir...

Lalə HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Fiziki hazırlıq döyüş hazırlığının təminatçısıdır

"N" hərbi hissəsində şəxsi heyət axşam idmanı ilə məşğul olurdu. İdman qurğuları ilə təchiz edilmiş idman şəhərciyi, şəxsi heyətin gündəlik idman fəaliyyətini diqqətini cəkdi.



Leytenant Nihad Abdullayev əsgərlərin döyüş qabiliyyətinin artırılmasında, sağlamlığının möhkəmləndirilməsində fiziki hazırlığın müstəsna rolu olduğunu qeyd etdi. "Günün nizam qaydasının məcburi elementi, ayrılmaz və önəmli hissəsi idmandır. Hərbi qulluqçuların təlim və döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirməsi üçün güclü olmaları əsas şərtidir. Fiziki hazırlıq ordumuzun döyüş qabiliyyətinin yüksəldilməsi istiqamətlərindən biri olmaqla, onun mühüm və ayrıl-

maz hissəsidir. Qüvvətli və dözümlü hərbi qulluqçu istənilən tapşırığı uğurla icra edir. Hər idman növü müəyyən dərəcədə dözümlülüğü artırır. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində müasir silah və texnika ilə yanaşı, onları idarə edə bilən fiziki cəhətdən hazırlıqlı hərbi qulluqçular əvəzəlməzdir. Hər bir hərbi qulluqçu idman hazırlığına görə fərdi məsuliyyət daşıyır və daim müəyyən edilmiş tələbləri yerinə yetirməyə çalışmalıdır. Bunun üçün müxtəlif çalış-

maları yerinə yetirməli, hərbi-təbii idman növləri ilə məşğul olmalıdır. Müntəzəm idmanla məşğul olan hərbi qulluqçuda fiziki keyfiyyətlər inkişaf edir, yeni hərəkət vərdisləri formalaşır, hərəkətlərin koordinasiyası yaxşılaşır və nəticə etibarilə sağlamlığı möhkəmlənir. Şəxsi heyətin hazırlıq səviyyəsinə biz komandir-lər cavabdehik. Hər bir komandir tabeçiliyində olanların döyüş qabiliyyətinin yüksəldilməsi üçün fiziki çalışmaların bütün forma və vasitələrindən istifadə etməli, səhər və axşam kompleks məşğələlər, kütləvi idman işi təşkil olunmalıdır. Hərbi hissəmizdə bunun üçün hər cür şərait yaradılıb."

Əsgərlər müxtəlif idman qurğularında ardıcılıqla məşq edir, normativləri qısa müddət ərzində yerinə yetirməyə çalışırlar. Daha fəal olanlar hərəkətlərin düzgün və səlis yerinə yetirilməsi qaydalarını digərlərinə göstərir, lazım olduqda leytenant Nihad Abdullayev də izahat verirdi. Hiss olunurdu ki, əsgərlər fiziki cəhətdən hazırlıqlıdır.

Əsgərlərlə söhbətəşdim. Rafiq Məhərrəmov bədən tərbiyəsinin əhəmiyyətindən danışdı. "Əmrləri icra etmək



üçün çevik, möhkəm, dözümlü olmaq və verilən tapşırıqları cəld yerinə yetirmək lazımdır. Bunun üçün yüksək fiziki hazırlığa malik olmalısın. Məşğələlərdə həvəslə iştirak edirik. Hər gün çalışıram ki, bütün idman qurğularından istifadə etməklə fiziki qüvvəmi daha da artırım. İşğal altında olan torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşə hər an hazırım."

Əsgər Sübhan Əliyev dedi ki, xidmətdə hərbi biliklər, döyüş hazırlığı ilə yanaşı, dözümlülük, möhkəmlik, vətənpərvərlik öyrənilsən. "Həmçinin, fiziki hazırlığın da yüksəlir. Hərbi xidmətdən əvvəl idmanla az məşğul olurdum. Bir çox hərəkətləri etməkdə çətin-

lik çəkirdim. Komandirimin və əsgər yoldaşlarımdan dəstəyi ilə hər gün idmanla ciddi məşğul olmağa başladım. İndi normativləri yerinə yetirə bilirəm."

Əsgərlər Nurlan Ağalarov və Rövşən Nağılı da fiziki hazırlığın əhəmiyyətindən, hərbi hissədə hər cür məişət şəraiti ilə yanaşı, idman meydançalarının qurulduğunu da dedilər.

Bir daha əmin oldum ki, əsgərlərimiz yüksək döyüş hazırlığına malikdirlər. Bu, torpaqlarımızın işğaldan azad ediləcəyinə inamımızı daha da artırır...

**Leytenant
Samir HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu",
fotolar
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR**

Hərbi texnikalar, silahlar

"Qusar" hərbi avtomobili

Rusiya Silahlı Qüvvələrinin silahlanması olan "Qusar" hərbi avtomobili "Hunter" avtomobilinin bazası əsasında hazırlanıb. NATO təsnifatına görə, "Qusar" avtomobili yüngül hücum maşınları sinfinə aiddir. UAZ "Qusar" avtomobili keçilməz yollarda, şəhər küçələrində və hərbi əməliyyatlarda döyüşlər aparmaq üçün yaradılıb. Onun salonunun daxilindəki gücləndirilmiş çərçivəsində 7,62 və 12,7 mm kalibrli pulemyotların və 30 mm-li qumbaraatanın quraşdırılması nəzərdə tutulub. Sənədlərə görə "Qusar" maşını avtomobil sayılmır, bu zirehli transportordur və hazırda rus ordusunun silahlanmasında durur. Avtomobil "Toyota" şirkətinin istehsal etdiyi 190 at gücündə 2,5 litrli benzin mühərriki ilə təchiz edilib. Onun çəkisi 1800 kiloqram, sürəti saatda 180 kilometr, ehtiyat hərəkət sürəti isə 500 kilometrdir. Yük qaldırma qabiliyyəti isə 1 ton təşkil edir. "Qusar" hərbi avtomobilinin şose yolda sürəti saatda 130-150 kilometrə qədər davam edə bilər. Avtomobilin motor bölməsi və onun yan



hissəsi lokal zirehlə örtülüb. Bu da onun döyüş zamanı təhlükəsizliyini təmin edir. Maşının özü sələflərindən fərqli olaraq uzunsov formadadır. Həmçinin onun yükqaldırma qabiliyyəti də artırılıb. "Qusar"la nəinki döyüşçülər daşınır, həm də çoxlu sayda təchizat aparılır. Avtomobilde silahların və döyüş sursatlarının yerləşdirilməsi üçün yer də bərkidilib. Belə təchizatla maşın asanlıqla müda-

fiə olunur və düşməne nişangah atəşini açır. Avtomobil güclü mühərriki və qabaq hissəsindəki bamperinə görə meşə ərazisindəki yollardan, müxtəlif maneələrdən asanlıqla keçməyə qadirdir.

"Qusar" UAZ avtomobilini "əsl döyüşçü" də adlandırırlar.

**Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

ABŞ hərbiçiləri texnikanı fikrin gücü ilə idarə edəcəklər

ABŞ Müdafiə Nazirliyinin Silahlı Qüvvələrdə istifadə üçün yeni texnologiyalar hazırlayan Qabaqcıl Müdafiə Elmi-Tədqiqat İşləmələri Agentliyi (Defence Advanced Research Project Agency - DARPA) "N3" proqramı çərçivəsində neyron interfeysinin hazırlanması ilə məşğul olacaq qrup toplayır. Proqramın məqsədi hərbiçilərə informasiyanın beyin dalğaları vasitəsilə göndərilməsinə və qəbuluna imkan verəcək sistemlərin yaradılmasından ibarətdir.

AZƏRTAC "NEWSru www.newsru.com" resursuna istinadən bildirir ki, "DARPA" ABŞ Silahlı Qüvvələrinə dünyanın digər orduları üzərində üstünlük qazanmağa imkan verən və hərbi sahədə tətbiq edilən qabaqcıl tədqiqatların dəstəklənməsi ilə məşğul olur. Pentaqon "N3" proqramı vasitəsilə insanlara fikrin gücü ilə robotları idarə etməyə və cavab almağa imkan verəcək sistem hazırlamaq niyyətindədir.

Sistemin hazırlanma prosesi 4 il təşkil ediləcək və bir neçə mərhələdə onun effektivliyi, təhlükəsizliyi və imkanları müəyyən ediləcəkdir.

Bildirilir ki, nəticədə ABŞ hərbiçiləri düşüncənin gücü ilə dronları, təhlükəsizlik sistemlərini və digər texnologiyaları idarə edə biləcəklər.

Agentlik mütəxəssisləri ümid edir ki, bu, ya bədənədən kənar, ya da burun vasitəsilə udmağa, yeritməyə və ya çıxarmağa imkan verəcək qurğu kimi həyata keçiriləcək.

"DARPA" biotexnologiyalar proqramının rəhbəri El Emondi bildirir ki, beyin mahiyyət etibarilə ətraf dünya ilə əlaqə üçün alət rolunu oynayacaq. "Təkliflərin təqdim edilməsi üçün müsabiqə 2018-ci ilin martında elan edilib, indi isə agentlik belə sistemi praktik yarada biləcək qrupları seçməyə hazırlaşır. "DARPA" "N3" proqramını informasiyanı eyni anda beyinin bir neçə nöqtəsində həm oxuyan, həm də yazan təhlükəsiz portativ neyron interfeys sistemi üçün yaradıb. Yüksək dəqiqliyə malik qeyri-cərrahi neyrotexnologiyaları əldə etməkdə çətin idi, lakin biotibb mühəndisliyi, neyroelmlər, sintetik biologiya və nanotexnologiyalar sahəsində bu yaxınlarda qazanılan uğurlar bizə ona nail olmağa imkan verəcək", - o əlavə edib.

Baş redaktor
polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublər şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

leytenant
Mahmud MÖHBALİYEV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılmır.
Qəzeti mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361
Sifariş № 465
Nüsxə 3525